

enige med mig i disse Betragtninger, at stemme for mit Endringsforslag under Nr. 1, idet der altsaa derved foretages et Slags Forpostfægtning, der muligens, forsaavidt det ellers behøves, kan være et Fingerpeg for det Udvalg, der behandler Kjøbstadcommunalloven. Det Andet, som jeg vilde opnaae ved dette Endringsforslag, er, at vi ikke give os af med ved Lov at foreskrive baade en Communalbestyrelse og en Skoledirection, hvorvidt de maae antage en Lærerinde, som de ansee for stikket til at undervise, i den og den Gjærning indenfor Skolens Omraade. Det vil vistnok i Reglen blive Tilfældet i Kjøbstæderne, at hun kun vil faae med Pigebørn og de mindre Drengene at gjøre, men vi behøve dog ikke her at sætte Communalbestyrelsen og Skoledirectionen, saalænge denne bestaaer som et særegent Tilshyn, under et saadant Formynderskab, at det skal staae i Loven, hvorvidt de tør betroe en Lærerinde denne eller hiin Virksomhed indenfor Skolens Omraade. De Herrer af Thinget, som altsaa ere enige med mig i, i alle saadanne Forhold at lægge Myndigheden og Ansvaret mere over paa de kommunale Autoriteter, ville deri give mig Ret og ifølge det her Udviklede finde sig foranledigede til at stemme for mit Endringsforslag under Nr. 1.

Med Hensyn til mit Endringsforslag under Nr. 2, der gaaer ud paa en Omredaction af Udvalgets nye § 2, har jeg havt den Fornøjelse at høre det tiltraadt af Udvalget, og jeg anseer derfor Forslagets Skjæbne for afgjort i den Retning, jeg kan ønske. Jeg skal imidlertid ikke unblade at sige, hvorfor jeg har stillet Forslaget. Der staaer i Udvalgets § 2: „Ligeledes skal det, naar Børneantallet i en Skole paa Landet gjør en Forøgelse af Lærkræfterne fornøden, være tilladt“ osv. Jeg siger, hvad der ogsaa blev antydet af den ærede Ordfører, at det vilde være dobbelt heldigt, om de antog en Lærerinde, førend det var fornødent ifølge den bestaaende Lovgivning, forinden de allerede have 100 Børn og derover, og det er altsaa selvfølgerigt, at skulle de da have Tilladelsen, maatte de meget hellere have den iforveien. Derom ere vi vist Alle enige. Jeg anseer det nemlig for overmaade heldigt for Almueundervisningen paa Landet, hvis det kunde

blive Skik, hvor der ellers er en Lærer ansat ved en Skole med 50 til 60 Børn, at antage en Lærerinde, som f. Ex. de tre Dage i Ugen underviste i de almindelige Skolefag, og de tre Dage Pigebørnene i almindeligt Haandarbejde for en meget rimelig og billig Betaling, og man derved opnaaede at faae vedkommende Lærer 3 Dage om Ugen fri, for at han kunde give Drengbørnene og Pigebørnene, om de ønskede det, en forsøgt Underviisning. Det vilde have tilfølgende et meget betydeligt Opsving i Almueundervisningen, derom nærer jeg ingen Tvivl, og det vilde hjælpe betydeligt til at øve Pigebørnene i de nødvendige Haandarbejder, thi det er en Green af Undervisningen, der endnu meget forsømmes. Det er vel saa, at der er Gaardmænds Børn, der nu flere Steder blive underviste deri med forholdsvis meget store Bekostninger, men de Fattiges Børn blive meget forsømte i denne Henseende, og det er til stor Skade for dem i Fremtiden, baade naar de selv skulle tjene deres Brød, og naar de blive Huusmødre. Vi see ofte paa Landet Børn løbe omkring et fattigt Huus, fordi deres Moder ikke i sin Barndom har lært Haandarbejde. Det var det Eine, hvorfor jeg stillede Endringsforslaget under Nr. 2, men jeg har ogsaa stillet det af et andet Hensyn, nemlig Hensynet til, at vi ikke maatte indskrænke Communeens Myndighed med Hensyn til hvilken Virksomhed den fandt passende at give Lærerinden, naar det stete med Skoledirectionens Stadfæstelse baade ved Antagelsen af Lærerinden og ved Fagfordelingen, ja, Skoledirectionen kan jo endogsaa efter den bestaaende Lovgivning fordre sig Timetabellen forelagt til Approbation. Staten har altsaa gennem Skoledirectionen Betryggelse nok for, at der ikke overlades en Lærerinde en Virksomhed eller et Arbejde i Skolens Tjeneste, som hun ikke er istand til at magte; men ligesom jeg er overbevist om, at i Reglen vil Lærerinden kun komme til at undervise Pigebørnene og de mindre Drengbørn, skal jeg ikke nægte, at der kan gives Forhold, hvor hun ogsaa med Held kan benyttes i enkelte andre Timer i den øverste Klasse. Forholdet paa Landet er jo i Almindelighed saaledes, at Drengene og Pigerne gaae samlede, og at altsaa den øverste Klasse